Środki ochrony osobistej

Obowiązki pracodawców i pracowników

Bezpieczeństwo pracy zaczyna się od każdego z nas

Obowiązki pracodawcy przy wydawaniu środków ochrony osobistej

Według § 104 Kodeksu Pracy i Rozporządzenia Rządu Republiki Czeskiej nr 495/2001, które ustala zasięg i określa warunki dla wydawania środków ochrony osobistej i środków toaletowych, czyszczących, dezynfekujących, pracodawca powinien:

- kiedy nie można usunąć zagrożenia czy też ograniczyć go technicznymi środkami ochrony zbiorowej lub też innymi środkami zapobiegającymi w dziedzinie organizacji pracy - wydać pracownikom środki ochrony indywidualnej,
- przekazać pracownikom toaletowe, czyszczące i dezynfekujące środki (jako środki dezynfekujące uznaje się również maści ochronne),
- gdzie występują nieodpowiednie warunki mikroklimatyczne, dostarczyć na stanowiska pracy napoje ochronne, w zakresie i na warunkach, ustanowionych w Rozporządzeniu Rządu Republiki Czeskiej nr 361/2007, w którym określa się warunki ochrony zdrowia przy pracy,
- opracować własną listę (na podstawie stwierdzonych i oszacowanych zagrożeń w konkretnych warunkach pracy) w celu wydania pracownikom przedmiotów ochrony osobistej, środków toaletowych czyszczących i dezynfekujących,
- w ramach możliwości wydawać środki ochronne wszystkim osobom, które za wiedzą pracodawcy znajdują na terenie zagrożonego stanowiska pracy. Dotyczy to wycieczek, organów, kontrolnych itp.,
- wydawać tylko takie środki ochrony osobistej, które ochraniają pracownika przed konkretną formą niebezpieczeństwa, nie grożą utratą jego zdrowia, nie

przeszkadzają w wykonywaniu pracy i spełniają wymagania Rozporządzenia Rządu Republiki Czeskiej nr 21/2003, w którym doprecyzowane są wymagania techniczne dotyczące zabezpieczenia ochrony osobistej,

- utrzymywać środki ochrony osobistej w stanie gotowym do użycia,
- wydawać środki ochrony osobistej bezpłatnie; wydawanie ich nie może być zastąpione ekwiwalentem pieniężnym,
- na podstawie częstości występowania zagrożenia ustalić sposób, warunki i czasokres korzystania ze środków ochrony osobistej. Należy uwzględnić charakter i typ pracy, rodzaj stanowiska pracy, jego właściwości z uwzględnieniem właściwości zabezpieczeń osobistych,
- zaznajomić pracowników z użyciem zabezpieczeń osobistych i to używanie kontrolować,
- użycie środków ochrony osobistej przez więcej pracowników możliwe jest tylko wtedy, gdy zostały przedsięwzięte środki, które redukują zagrożenie zarażenia się chorobami zakaźnymi.

Zabezpieczenia osobiste muszą

- w czasie eksploatacji być skuteczne przeciw pojawiającym się zagrożeniom, a ich używanie nie może narazić na następne ryzyko,
- odpowiadać warunkom na stanowisku pracy,
- winny być przystosowane do fizycznych warunków poszczególnych pracowników,
- uwzględniać wymagania ergonomii i stan zdrowia pracowników.

Obowiązki pracowników

- każdy pracownik w ramach możliwości powinien dbać o swoje własne bezpieczeństwo i swoje zdrowie, jak również zdrowie osób, z którymi będzie pracować,
- używać przy pracy zabezpieczeń osobistych i urządzeń ochronnych,
- zaznajomić się z instrukcją obsługi i konserwacji przydzielonych przedmiotów ochrony osobistej i utrzymywać je w należytym porządku,
- przeprowadzać drobne konserwacje zabezpieczeń środków ochrony osobistej,
- używać środki ochrony osobistej wyłącznie w przeznaczonym do tego celu,
- wykorzystywać przydzielone ochrony osobiste efektywnie i oszczędnie. Wypadki przy pracy i środki ochrony osobistej.

Wypadki przy pracy i środki ochrony osobistej

Rocznie dochodzi do 6-7 tysięcy wypadków przy pracy, których przyczynami najczęściej są:

- nieużywanie środków ochrony osobistej,
- używanie uszkodzonych albo nienadających się środków ochrony osobistej,

- źle używane albo niewłaściwe dostosowanie środków ochrony osobistej.

Polecane dokumenty dla opracowania własnej listy środków ochrony osobistej

- Rozporządzenie Rządu Republiki Czeskiej nr 495/2001, w którym się ustala zasięg i szczegółowe warunki przydzielania środków ochrony osobistej oraz środków toaletowych, czyszczących i dezynfekujących,
- lista środków ochrony osobistej (wydaje Instytut Badawczy Bezpieczeństwa Pracy).

Przykład postępowania przy tworzeniu propozycji listy środków ochrony osobistej:

Profesja: ROBOTNIK NA BUDOWIE

Stwierdzone ryzyka przy ocenie czynności pracy:

- upadek z wysokości,
- poślizgnięcie się,
- poranienie rąk przy obrabianiu materiału,
- kontakt dłoni z chemikaliami (asfalt, wapno),
- upadek przedmiotów z wysokości,
- uszkodzenie oczu w czasie obrabiania materiału czy przy pracy z wapnem.

Lista środków ochrony osobistej dla profesji ROBOTNIK NA BUDOWIE:

- hełm ochronny,
- ochronne rękawice przeciwko mechanicznemu uszkodzeniu, przeciwko chemikaliom),
- pracownicze obuwie z podeszwą antypoślizgową,
- szelki zabezpieczające,
- gogle,
- ochronna maść,
- odzież pracownicza jako ochrona przeciw nadmiernemu zanieczyszczeniu.

W celu oznaczenia odzieży ochronnej używane są następujące symbole:

Symbol	Użycie w celu ochrony przed	Symbol	Użycie w celu ochrony przed
	ruchomymi częściami maszyn		pocięciem się piłą łańcuchową
	chłodną		pocięciem się piłą łańcuchową
	niekorzystną pogodą		ranami ciętymi i kłutymi
	chemikaliami		zanieczyszczeniem przez radioaktywne cząsteczki
	statycznym prądem elektrycznym		niebezpieczeństwem przed mikroorganizmami

W celu oznaczenia rękawic ochronnych używane są następujące symbole:

Symbol	Użycie w celu ochrony przed	Symbol	Użycie w celu ochrony przed
	niebezpieczeństwem mechanicznym		niebezpieczeństwem chłodu
	pocięciem przez spadające ostrze		ciepłem i ogniem (pożar)
	promieniowaniem jonizującym		zanieczyszczeniem radioaktywnym
	pocięciem się piłą łańcuchową		niebezpieczeństwem chemicznym
	ciepłem i niebezpieczeństwem od pożaru		przed ograniczonym niebezpieczeństwem chemicznym
	uzupełniające informacje		niebezpieczeństwem przed mikroorganizmami

Większość symboli jest uzupełniona przez cyfry, które oznaczają klasy ochrony dla poszczególnych właściwości ochronnych, np. przy ochronie mechanicznej jest to obcięcie, przecięcie ostrzem, rozerwanie i przekłucie.

Jak się zorientować, że środki ochrony osobistej spełniają wymagania przepisów?

Dla każdego nowego produktu producent wydaje deklarację zgodności i umieszcza na produkcie oznaczenie CE.

To oznaczenie jest graficznym wyrażeniem deklaracji zgodności CE i oznacza, że produkt spełnia podstawowe wymagania Rozporządzenia Rządu Republiki Czeskiej nr 21/2003 oraz wymagania Dyrektywy UE nr 89/686/EWG o środkach ochrony osobistej.

Dla środków ochrony osobistej, które są przeznaczone do ochrony przed wysokim stopniem ryzyka (ochrona przed upadkiem, ochrona dróg oddechowych, ochrona przed wysokimi temperaturami, chemikaliami itp.) zastosowane zostało oznaczenie CE uzupełnione o numer identyfikacyjny jednostki notyfikowanej upoważnionej do przeprowadzania regularnych kontroli produkowanych środków ochrony osobistej.

Jakie oznaczenia posiadają środki ochrony indywidualnej?

- nazwę z identyfikacyjnym znakiem producenta (importera),
- określenie typu produktu,
- podanie numeru normy i odpowiednich symboli ochrony oraz stopni (klas) ochrony (jeżeli są),
- datę produkcji i okresem ważności użycia produktu (jeżeli są).

Do środków ochrony osobistej powinna być dołączona instrukcja obsługi w języku czeskim, która musi zawierać informacje o:

- sposobie użycia, magazynowania, czyszczenia, konserwacji, testowania i dezynfekcji,
- osiąganej wydajności środka ochrony osobistej,
- odpowiednich akcesoriach środka ochrony osobistej oraz częściach zamiennych,
- klasach ochrony odpowiadającym różnym poziomom niebezpieczeństwa i wynikających ograniczeniach posługiwania się nimi,
- czasie używania środków ochrony osobistej lub ich elementów,
- sposobu pakowania odpowiadającemu rodzajowi transportu,
- znaczeniu wszystkich oznaczeń umieszczonych na środku ochrony osobistej.

Dodatkowe informacje o środkach ochrony osobistej można znaleźć na stronie: www.vubp.cz w sekcji AO 235.

Dla Narodowego Informacyjnego Centrum Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia Przy Pracy (Czeskiego Krajowego Punktu Centralnego - Focal Point) opracował Instytut Badawczy Bezpieczeństwa Pracy, publiczna instytucja badawcza.
© 2010